

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

15ο Λύκειο Θεσσαλονίκης

Θέμα: Ρατσισμός & διατροφικές διαταραχές

Υπεύθυνος καθηγητής: Γεώργιος Γιαννίκης

Μαθητές:
Γιάννης Οικονομίδης
Γιάννης Πάπαρης
Κώστας Πάπαρης
Μπάμπης Μπαζάκας
Ρόμπερτ Α. Στάππαρτ

Ρατσισμός

Ορισμός

Ο ρατσισμός είναι το δόγμα που αναπτύσσεται με σύνδεσμο συγκεκριμένα γνωρίσματα ", όπως π.χ. εθνικά, θρησκευτικά, πολιτιστικά κ.λπ., προκειμένου να αναγάγει μια ομάδα αντίστοιχα (κοινωνική, φυλετική, θρησκευτική), ως υπέρτερη άλλων.

Αίτια

1. Ένα από τα σημαντικότερα αίτια, που καλλιεργεί και θρέφει το φαινόμενο του ρατσισμού, είναι το χαμηλό πνευματικό και μορφωτικό επίπεδο πολλών ανθρώπων. Η πνευματική ρηχότητα εμποδίζει τον άνθρωπο να προσεγγίσει ηθικά και συναισθηματικά τους συνανθρώπους του μέσα από τις αρχές του ανθρωπισμού και ενισχύει την ανισότητα και την κυριαρχία του ισχυρού.

2. Οι προκαταλήψεις απέναντι σε ομάδες ανθρώπων ενισχύουν την ιδεολογία του ρατσισμού. Οι προκαταλήψεις αυτές εξαρτώνται από το πνευματικό επίπεδο των ατόμων.

3. Στη σημερινή εποχή οι ανταγωνιστικές τάσεις χαρακτηρίζουν τις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και πολύ συχνά οδηγούν στη ζήλια, στο μίσος.

Συνέπειες ρατσισμού

1. Παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ατομικές ελευθερίες που υποστήριξαν όλα τα φωτισμένα πνεύματα της ιστορίας. Με αυτόν τον τρόπο προσβάλλει την ανθρώπινη προσωπικότητα.

2. Περιθωριοποιούνται άτομα και ομάδες, με αποτέλεσμα να χάνει η κοινωνία ένα ιδιαίτερα σημαντικό και πολλές φορές ικανό δυναμικό, που θα μπορούσε να συμβάλλει στην ανάπτυξη και ευημερία.

3. Επικρατεί αναξιοκρατία, κοινωνικές ανισότητες, διχόνοια, φαινόμενα που δυναμιτίζουν την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας (απώλεια κοινωνικής συνοχής, ομαλότητας).

4. Ξεσπούν συγκρούσεις, εκδηλώνονται ταραχές, κυριαρχεί η βία, που «πληγώνει» την έννοια και την αξία του πολιτισμένου ανθρώπου που βοηθά στην υιοθέτηση ρατσιστικών αντιλήψεων.

5. Η δημιουργία συμπλεγμάτων κατωτερότητας ή ανωτερότητας αποτελεί μια άλλη σημαντική αιτία ρατσισμού. Ορισμένοι άνθρωποι, προσπαθώντας να καλύψουν δικές τους ατέλειες και ελαττώματα, που οφείλονται στην ασταθή προσωπικότητά τους, υποβιβάζουν τους άλλους για να υπερευφωθούν οι ίδιοι.

6. Η έλλειψη σεβασμού μεταξύ των ανθρώπων και γενικά καλλιέργειας των ανθρωπιστικών αξιών, ενισχύει τον κοινωνικό ρατσισμό.

Ρατσισμός ως προς τα πρότυπα

Πάντα θεωρούνταν απαραίτητη η μίμηση της εμφάνισης ή συμπεριφοράς ατόμων με ισχυρές χειραγωγικές ικανότητες ή με ιδιαίτερα καλή φήμη στην κοινωνία. Άτομα τα οποία αποτελούν κάποιο είδος διασημότητας, διασκέδασης ή ψυχαγωγίας συνήθως γίνονται τα πρότυπα των μεγάλων θαυμαστών ή και των απλών ανθρώπων στους οποίους μπορεί να αρέσει κάποιο συγκεκριμένο στοιχείο πάνω σε ένα 'πρότυπο'. Σε περιπτώσεις στις οποίες κάποια άτομα δεν ακολουθούν αυτό το πρότυπο τότε διαφοροποιούνται και συνεπώς περιθωριοποιούνται. Αυτή είναι μια μορφή ρατσισμού σχετικά με τα πρότυπα. Μία άλλη μορφή ρατσισμού σχετική με τα πρότυπα είναι ο ρατσισμός στην ενδυμασία και την μόδα. Όταν κάποιος δεν ακολουθεί τις τάσεις της μόδας για λόγους οικονομικούς ή επειδή δεν είναι της αρεσκείας τους τότε φυσικά θα μένουν πίσω. Συνεπώς η αντιμετώπιση αυτών των ατόμων θα είναι διαφορετική από άτομα που ακολουθούν την μόδα. Έτσι όταν κάποιος ακολουθεί κάτι άλλο το οποίο δεν συμπίπτει με την πλειοψηφία των ανθρώπων που θαυμάζουν ένα πρότυπο θεωρείται διαφορετικός από τους ανθρώπους αυτούς και μένει στο περιθώριο.

Ρατσισμός και νευρική ανορεξία

Πολλά άτομα όπως διασημότητες λόγω του επαγγέλματος τους επιβάλλεται να έχουν και το ανάλογο σώμα. Οι άνθρωποι με επαγγέλματα όπου υπάρχει ιδιαίτερη κοινωνική πίεση να είναι λεπτοί (όπως μοντέλα και χορευτές) έχουν πολλές περισσότερες πιθανότητες να αναπτύξουν ανορεξία κατά την διάρκεια της καριέρας τους και περαιτέρω έρευνες έχουν υποδείξει ότι άτομα με νευρική ανορεξία έχουν πολύ περισσότερες επαφές με κοινωνικές πηγές που προωθούν την απώλεια βάρους σε σχέση με τα άλλα άτομα. Αυτό συμβαίνει επειδή πλέον τα άτομα αυτά δέχονται ιδιαίτερα υψηλή κοινωνική πίεση για να αποκτήσουν το κατάλληλο σώμα με αποτέλεσμα να καταλήγουν ανορεκτικοί. Έτσι εφόσον η πλειονότητα των ατόμων με τέτοιου είδους επαγγέλματα είναι έτσι τότε άτομα τα οποία δεν βρίσκονται στην ανάλογη κατάσταση θα ήταν λογικό να περιθωριοποιηθούν.

ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Η λέξη ρατσισμός, παραπέμπει τη σκέψη μας σε διακρίσεις που αφορούν στη φυλή, το χρώμα του δέρματος, τη γλώσσα, τη θρησκεία. Πέρα όμως απ' όλα αυτά τα προφανή για όλους, υπάρχει μία μορφή ρατσισμού, που τις περισσότερες φορές δε γίνεται αντιληπτή με την πρώτη ματιά: οι διακρίσεις λόγω εμφάνισης. Αναλυτικότερα υπάρχει ένα είδος ρατσισμού το οποίο είναι πολύ άδικο και είναι αυτό κατά των ανθρώπων που πάσχουν από βουλιμία. Άτομα παχύσαρκα πέρα από τον ρατσισμό πέφτουν θύματα λεκτικής βίας. “Φάλαινα”, “Βαρέλι”, “Χοντρέλο”, “Βόδι”, “Βουβάλι” είναι μερικοί από τους χαρακτηρισμούς που αποδίδουν οι ρατσιστές στους λίγο διαφορετικούς συνανθρώπους τους. Όλα αυτά τα σχόλια τοποθετούν τους ανθρώπους αυτούς στο περιθώριο με αποτέλεσμα και οι ίδιοι να υποτιμούν τον εαυτό τους και να χάνουν την εμπιστοσύνη τους σε αυτόν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι οι εργασιακές αμοιβές των παχύσαρκων είναι χαμηλές και άνισες, αφού σε θέσεις υψηλά αμειβόμενες προωθούνται άτομα φυσιολογικού βάρους. Επιπρόσθετα οι σύμβουλοι καριέρας προτείνουν ανθρώπους με περιττά κιλά σε θέσεις, που δε χρειάζονται διαπροσωπική επαφή με τους πελάτες. Στις γυναίκες τα πράγματα είναι χειρότερα καθώς έχουν διπλάσια πιθανότητα να υποστούν διακρίσεις με κριτήριο το βάρος τους στο εργασιακό περιβάλλον σε σύγκριση με τους άντρες. Τέλος διακρίσεις τέτοιου είδους υφίστανται και άτομα μικρής ηλικίας πράγμα που μπορεί να τα οδηγήσει σε απόγνωση ακόμα και στα άκρα.

Παχυσαρκία και σχολικό περιβάλλον

Η εικόνα του “λεπτού” και “ωραίου” ανθρώπου που κυριαρχεί παντού στη σημερινή κοινωνία από την τηλεόραση, το σινεμά, τα περιοδικά, είναι η αιτία για τον ρατσισμό και τις διακρίσεις που βιώνουν τα παχουλά παιδιά

“Φάλαινα”, “Βαρέλι”, “Χοντρέλο”, “Βόδι”, “Βουβάλι”. Είναι μερικοί από τους χαρακτηρισμούς που αποδίδουν ορισμένοι μαθητές στους συμμαθητές τους, που για κάποιους λόγους έχουν περιττά κιλά. Ταυτόχρονα, υπάρχουν φορές που το

παχύσαρκο ή υπέρβαρο παιδί, είναι στα μάτια των υπολοίπων ο “αδύναμος χαρακτήρας, ο άσχημος, ο χαζός”, ενώ άλλες φορές, ο “χοντρούλης” είναι και ο πιο συμπαθής και αγαπητός στους άλλους.

Τις περισσότερες φορές όμως, τα παχύσαρκα παιδιά, ειδικά του δημοτικού και του γυμνασίου, βιώνουν τον ρατσισμό και την απομόνωση από τους αδύνατους συνομηλίκους τους. Αυτό έδειξε η έρευνα που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας, από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Οι επιστήμονες έδωσαν ερωτηματολόγια σε 1.861 παιδιά ηλικίας 10-11 ετών (Ε' Δημοτικού) από 45 σχολεία της Κεντρικής Ελλάδας. Τους ζήτησαν να απαντήσουν ποιον τύπο παιδιού θεωρούν πιο δημοφιλή (ποιος τους αρέσει περισσότερο). Οι ερωτηθέντες είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε έξι τύπους: σε ένα αδύνατο παιδί, ένα παχύσαρκο, ένα παιδί με πατερίτσες, ένα σε αναπηρικό αμαξίδιο, ένα χωρίς το αριστερό του χέρι, ένα με μία ουλή στο πρόσωπο. Και στη συνέχεια να κατατάξουν τις προτιμήσεις τους.

Το 54,6% των μαθητών κατέταξαν το παιδί με τα παραπανίσια κιλά στην τελευταία ή προτελευταία θέση των προτιμήσεών τους! Σημειώνεται ότι στην έρευνα συμμετείχαν μαθητές όλων των σωματικών διαπλάσεων (με κανονικό βάρος, υπέρβαροι, παχύσαρκοι, κάτω από το κανονικό). Εντύπωση προκάλεσε και το γεγονός, ότι ακόμα και οι παχύσαρκοι μαθητές βαθμολόγησαν αυστηρά τους παχύσαρκους. Αντίθετα, η συντριπτική πλειονότητα των μαθητών, δηλαδή το 81,4% κατέταξε το αδύνατο παιδί στην 1η ή στη 2η θέση.

Η μελέτη είχε τίτλο “Ο στιγματισμός της παχυσαρκίας στα παιδιά. Έρευνα σε ελληνικά δημοτικά σχολεία” και δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό “Appetite”. Μεταξύ άλλων, η μελέτη έδειξε ότι οι Έλληνες μαθητές είναι έντονα προκατειλημμένοι απέναντι στους συνομηλίκους τους με αυξημένο σωματικό βάρος.

Οι ερευνητές επισημαίνουν ότι μπορεί να προκληθούν σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα, καθώς και δυσκολίες στην κοινωνικοποίησή τους εξαιτίας της αντιπάθειας και του χλευασμού που εισπράττουν από τους συμμαθητές τους. Μερικές από τις σοβαρές συνέπειες στα παχύσαρκα παιδιά που βιώνουν αυτόν τον στιγματισμό μπορεί να είναι η χαμηλή αυτοεκτίμηση ή η κατάθλιψη, όπως έχουν δείξει πολλές έρευνες, ακόμα και η μείωση της απόδοσης στο σχολείο και τα μαθήματα γενικά.

Η εικόνα του “λεπτού” και “ωραίου” ανθρώπου που κυριαρχεί παντού στη σημερινή κοινωνία από την τηλεόραση, το σινεμά, τα περιοδικά, είναι η αιτία για τον ρατσισμό και τις διακρίσεις που βιώνουν από πολύ μικρή ηλικία τα παχουλά παιδιά και στη συνέχεια και οι μεγαλύτεροι, αναφέρουν οι ειδικοί.

Ωστόσο, τα παιδιά διαπαιδαγωγούνται από τους γονείς και ο ρόλος τους στο θέμα της παχυσαρκίας είναι καθοριστικός. Έτσι, αφενός θα πρέπει να προσέχουν τη διατροφή των παιδιών τους και αφετέρου θα πρέπει να τα στηρίζουν ψυχολογικά και να μην τους δημιουργούν κόμπλεξ ή άγχος με τα κιλά τους.

